

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Dnr Ju2021/01200

Delbetänkandet SOU 2021:15 Föreningsfrihet och terroristorganisationer

Sammanfattning

Göteborgs tingsrätt instämmer i kommitténs förslag och bedömningar.

8.2 Föreningsfriheten och deltagande i terroristorganisationer

Tingsrätten ansluter sig till kommitténs bedömning att den grundlagsskyddade föreningsfriheten enligt 2 kap. 1 § första stycket 5 regeringsformen omfattar även enskilda som är med i sammanslutningar som ägnar sig åt terrorism samt att begränsningsbestämmelsen i 24 § andra stycket samma kapitel inte kan läggas till grund för någon heltäckande lagstiftning som innebär begränsningar i rätten att delta i sammanslutningar som ägnar sig åt terrorism.

8.3 Möjligheterna att begränsa föreningsfriheten bör utökas

Det saknas närmare överväganden i frågor som t.ex. behovet av en bestämmelse som straffbelägger deltagande i terroristorganisationer eller hur en effektiv sådan kriminalisering kan förväntas bli, överväganden som hade varit värdefulla. Med det sagt så instämmer tingsrätten i kommitténs bedömning att det finns anledning att utöka möjligheterna att begränsa föreningsfriheten i förhållande till sammanslutningar som är kopplade till terrorism.

8.4 En begränsningsregel som tar sikte på terrorism införs

Det finns starka skäl för att använda ordet ”terrorism” i 2 kap. 24 § andra stycket regeringsformen men också för att istället införa en definition av begreppet i bestämmelsen.

Som kommittén framhållit måste det naturligtvis ställas mycket höga krav i fråga om tydlighet på den begränsningsregel som nu föreslås. Uttrycket ”terrorism” bör följaktligen ha en innebörd som är otvetydig och bestående. Det synsättet talar för att begreppet ”terrorism” borde ges en legaldefinition i regeringsformen. Med en sådan definition skulle riskerna minimeras för en utvidgande tolkning och man skulle slippa förarbetsuttalanden och andra rättskällor som nödvändig

precisering för begreppets förståelse. En närliggande lösning skulle vara att använda en redan i lag eller internationell rättsakt etablerad definition av "terrorism". Liksom kommittén framhållit kan det annars bli nödvändigt att dra slutsatsen att grundlagens terrorismbegrepp inte längre omfattar alla former av terroristbrott, för det fall ändringar på lagnivå är av sådant slag att de förändrar den etablerade betydelsen av begreppet på ett mera grundläggande plan. Denna svåra uppgift faller närmast på domstolarna och skulle kunna leda till en minskad rättssäkerhet. Samma aspekt gör sig gällande när det kommer till eventuella bedömningar om grundlagsbegreppet terrorism innefattar sammanslutningar som kan beskrivas som frihets- eller motståndsrörelser.

Kommittén har dock anfört tungt vägande lagtekniska skäl mot att en uttrycklig definition av begreppet "terrorism" införs. Ett annat skäl mot en legaldefinition är terrorismens normalt internationella karaktär och de flertaliga internationella bestämmelser som har införts på grund av denna karaktär. En legaldefinition som helt tillgodoser alla nuvarande sådana bestämmelser, och inte bara terrorismdirektivet, skulle bli mycket omfattande och tekniskt komplicerad. Den skulle också sakna det behov av flexibilitet som blir följden av nya internationella åtaganden eller ändringar i mellanstatlig praxis angående terrorism. Så länge flexibiliteten utnyttjas endast på grund av sådana åtaganden eller ändringar kan risken för ett missbruk av en begränsningsregel utan en definition av begreppet "terrorism" närmast bortses från. Till bilden hör också att regler som inskränker grundläggande fri- och rättigheter, såsom föreningsfriheten, alltid ska tolkas snävt och till den enskildes förmån, vilket medför att behovet av en legaldefinition blir mindre.

Sammanfattningsvis instämmer tingsrätten i kommitténs bedömning att begreppet "terrorism" bör kunna användas i regeringsformen om en ny begränsningsregel ska införas.

I handläggningen av ärendet har deltagit tf lagmannen Jennie Mellbin och chefsrådmännen Anna Lantz och Karin Jungerfelt. Föredragande har varit tingsfiskalerna Johan Gustafson och Ingrid Thimfors.

Jennie Mellbin

Johan Gustafson/Ingrid Thimfors